

A rendezvény támogatói:

BAÁR-MADAS REFORMÁTUS GIMN. ÉS ÁLT. ISK.

VERES PÉTER GIMNÁZIUM

LÓNYAY REFORMÁTUS GIMNÁZIUM

NEMZETI TANKÖNYVKIADÓ

BRINGÓHINTÓ KKT.

MACKENSEN KFT.

Zenei szerkesztő: CSIBA LAJOS

Hang: KERÉKES BARNABÁS

A verseny körzeti fordulójának helyi szervezői:

CSÁFORDA MÓNICA (Móra Ferenc Általános Iskola)

GELNICZKY GYÖRGY (Veres Péter Gimnázium)

KAPOSINÉ BODÓ ANNA (Babits Mihály Gimnázium)

MARTON ÁGOTA (Baár-Madas Ref. Gimnázium)

PAPP ISTVÁN (Baár-Madas Ref. Gimnázium)

SZOVÁTI ÉVA (Lónyay Ref. Gimnázium)

BOLYAI

CSAPATVERSENY

A következő Bolyai Anyanyelvi Csapatverseny megrendezéséhez örömmel várjuk támogatók jelentkezését a verseny@bolyaiverseny.hu e-mail címen, vagy személyesen a verseny szervezőinél.

„Agykutatóként azt kívánom hazám polgárainak, hogy az agyunkat egyre jobban lefoglaló külső információáradat ellenére képesek legyünk odafigyelni a lélek hangjára, több ezer éves hagyományainkat hordozó belső világunkra. Csak így állíthatjuk alkotóképességünket, vágyainkat, az együttműködő szellem erejét közös felemelkedésünk szolgálatába.”

Idézet Dr. Freund Tamás akadémikus, az első Bolyai-díjas bejegyzéséből a Bolyai Díj Emlékkönyvébe. Budapest, 2000. április 2.

BOLYAI ANYANYELVI CSAPATVERSENY

BOLYAI FARKAS

BOLYAI JÁNOS

2006.

6. osztály Fővárosi döntő

A rendezvény fővédnöke:

Prof. Dr. FREUND TAMÁS akadémikus

A feladatsorok összeállítója:

PAPP ISTVÁN középiskolai tanár

Feladatok, ötletek:

MARTON ÁGOTA középiskolai tanár

Szerkesztés, informatikai háttér:

TASSY GERGELY egyetemi hallgató

A feladatsorok lektorálójaja:

KERÉKES BARNABÁS középiskolai tanár

A verseny megálmodója:

NAGY-BALÓ ANDRÁS középiskolai tanár

<http://www.bolyaiverseny.hu>

Az 1-13. feladatok megoldását a válaszlapon a megfelelő helyre tett X-szel jelöljétek!
Előfordulhat, hogy egy feladatban több válasz is helyes.

- Jelöljétek meg az alábbi közismert meghatározások közül azokat, amelyek a **XIX. században** élt híres magyarokra vonatkoznak!
(A) *A rodostói kakukk* (B) *A haza bölcse* (C) *A legnagyobb magyar*
(D) *Isten ostora* (E) *A második honalapító*
- Mely történelmi események mellett olvasható olyan személy neve, aki ahhoz az eseményhez valóban kapcsolódik?
(A) *Nándorfehérvári diadal – Dugonics Titusz* (B) *Tatárjárás – Julianus barát*
(C) *Szigetvár ostroma – Szondy György* (D) *Honfoglalás – Héderváry Kont*
(E) *Rákóczi-szabadságharc – Bercsényi Miklós*
- Válasszátok ki az **Arany János**-idézeteket!
(A) „*Alant röpi a nap, mint a fáradt madár...*”
(B) „*Bajnok ébred hősi lanton...*”
(C) „*Sűrű setét az ég, / Dühöng a déli szél...*”
(D) „*Nemzeti nagylétünk nagy temetője, Mohács!*”
(E) „*Kegyelmet uradtól nem vár soha Szondi...*”
- Jelöljétek be az alábbiak közül a közismert **testvérpárokat!**
(A) *Káin – Ábel* (B) *Romulus – Remus* (C) *Ond – Kond*
(D) *Attila – Buda* (E) *Hunor – Magor*
- Az alábbi szavak közül melyeknek lehet a „**szamár**” az előtagja úgy hogy azzal értelmes összetett szót képez?
(A) *...kóró* (B) *...pad* (C) *...kenyér* (D) *...létra* (E) *...köhögés*
- Jelöljétek meg a **zöldséget** vagy **gyümölcsöt** jelentő tájnyelvi szavakat!
(A) *murok* (B) *piszke* (C) *pityke* (D) *pityóka* (E) *kokojsza*
- Mely idézetekben található **névtő**?
(A) „*Egyiken távol harmonika szól, / Tücsök felel rá csöndben valahol.*”
(B) „*Túlhan, vélem átellenben épen, / Pór menyecske jött. Korsó kezében.*”
(C) „*ha felkel a hold és a lidércfény / táncol a tündöklő ég alatt...*”
(D) „*Ha madár jön, tőle kérdelem: / Virulsz-e még szülőföldem?*”
(E) „*...s a csarnok elontott / Oszlopi közt lebegő rémalak inte felém...*”
- Válasszátok ki a **takarékosságra** utaló szólásokat, közmondásokat!
(A) *Több nap, mint kolbász.* (B) *Megéri a pénzét.*
(C) *Mit garason vehetsz, ne adj érte tallért!* (D) *Se pénz, se posztó.*
(E) *Sok háznak ékes a homloka, hideg a konyhája.*

- A következő mondatok közül azokat jelöljétek meg, amelyek csak igaz megállapításokat tartalmaznak **Mátyás királyról!**
(A) *Kolozsvári szülőháza ma is látható; édesanyja Szilágyi Erzsébet volt.*
(B) *Apja 1456-ban nagy győzelmet aratott a török felett; bátyját, Lászlót kivégezték.*
(C) *A művelt király olasz tudósokat hívott hazánkba, udvari történetírója Anonymus.*
(D) *Híres kódexei a Korvinák, nevüket a király címerében látható holló latin megfelelőjéről kapták.*
(E) *Katonai sikereit a fekete sereggel aratta, amelynek hadvezéréül Tatay Sándor irt regényt.*
- Az anagramma egy név betűinek olyan játékos összekeverése, amelyből egy ugyan-csak értelmes szó, szókapcsolat vagy kifejezés jön létre. Ezúttal írók, költők neveit kevertük össze. Ki élt közülük a **XIX. század előtt?**
(A) *FŐ RONDÁS PETI* (B) *NAGY SZÁLLÓ* (C) *NIMRÓD KILÓSAT*
(D) *S LÁBAIN STABIL* (E) *JÓ KARÓIM*
- A kör- vagy ker- szótövből kiindulva összefüggő jelentésű szavak sokaságát lehet létrehozni. A következő felsorolások közül azokat jelöljétek meg, amelyekbe becsúszott egy-egy kakukktójás, azaz amelyekből a jelentésénél fogva kilóg valamelyik szó!
(A) *kereng, köré, körbe, kerít, környező* (B) *kerek, kerék, körül, kerül, körös*
(C) *körönd, kerítés, keret, keringő, környék* (D) *körít, kerengő, kerge, kerub, körlet*
(E) *köröz, kerekes, környezet, kerület, körülmény*
- Válasszátok ki azokat a szerzőket, akik neve mellett csak a saját műveik szerepelnek!
(A) *Móra Ferenc – Rab ember fia; Téli berek*
(B) *Vörösmarty Mihály – Szózat; Huszt*
(C) *Fekete István – Vuk; Hajnal Badányban*
(D) *Arany János – Toldi estéje; Buda halála*
(E) *Petőfi Sándor – A vén zászlótartó; Pató Pál úr*
- Jelöljétek meg a szóhasználat tekintetében **hibás** mondatokat!
(A) *A hosszú munka után erős fáradtság vett erőt rajta.*
(B) *Az új székházat a legminimálisabb költséggel építették föl.*
(C) *A kitartó edzéseknél köszönhetően jó erőnlétben volt.*
(D) *Beteg letére megcsinálta az asznapi feladatait.*
(E) *Gondtalanul végzett munkája miatt elbocsátották.*

A következő feladatot a válaszlapon kijelölt helyén oldjátok meg!

- Soroljátok föl minél több, de legalább négy olyan verset, amely **az otthonról, a családi kötelekekről vagy a szülőkről** szól! Ezután egyet kiválasztva írjátok le, hogy mi a vers legfőbb üzenete vagy mondanivalója, milyen érzelmi töltés és hangulat jellemzi!